

En dansk- finsk alliance

Marianne Lyngbye, Tølløse, var finnebarn i Jyderup fra 1942 til 45. Og hendes mands familie havde to finske plejebørn boende, da han var barn i Tjæreby.

AF CONNY PROBST

I Danmark har Foreningen Norden 16.000 medlemmer og 160 lokalafdelinger. Foreningen har netop udgivet

bogen »Finnebørn - et stykke Danmarkshistorie« med fotos, avisartikler og personlige erindringer fra 1939-49. I krigsårene blev 3874 børn fra Finland bragt hos danske plejefamilier. Blandt dem den nuværende formand for den lokale Foreningen Norden, Marianne Lyngbye, Tølløse.

I Holbæk-området tog plejefamilier imod 350 finnebørn, fortæller Marianne Lyngbye, der selv boede i Danmark fra juni 1942 til juni 1945 sammen med sin et år ældre bror. Da de ankom, var de hhv. fem og seks år og i den heldige situation, at de som svensk-talende kunne forstå deres plejeforældre - og deres egne forældre, da de tre år senere returnerede til Finland.

- Det må have været forfærdeligt for mine forældre at sende deres to yngste børn helt til Danmark, siger Marianne Lyngbye. Men min far var meget syg efter vinterkrigen. Han havde tuberkulose, og det fulgte ham hele livet. Min mor var i perioder nødt til at arbejde op til 16 timer om dagen på en våbenfabrik for at kunne holde økonomisk sammen på familien.

Først på Arnakkegård

I juni 1942 blev Marianne og hendes bror Henry derfor sendt med toget til Åbo, videre med skib til Stockholm og derfra med tog til København, hvor de sammen med andre finske børn blev samlet på en skole.

Her blev de afhentet af

Her er Marianne Lyngbye fotograferet sammen med sin storebror i sommeren 1943 hos Mariannes plejefamilie i Gl. Jyderup.

Jyderup hilste jeg på mine gamle skolekammerater, og i Tjæreby legede jeg med præstens tre børn. Jeg kan huske, at Ole, der var på samme alder som mig, drillede mig meget.

Men trods drillerierne forlovede Ole og Marianne Lyngbye sig i 1958, og i 1960 så Ole Lyngbye for første gang sine finske svigerforældre. Samme år bosatte Marianne Lyngbye sig i Danmark for alvor. Parret har fire børn, og Marianne Lyngbye, der nu er gået på efterløn, har bl.a. været afdelingssygeplejerske på Avnstrup i syv år, plejehjemsleder i Kr. Eskilstrup og afdelingssygeplejerske på et plejehjem i Roskilde.

Parret meldte sig ind i Foreningen Norden efter et møde på Stestrup Skole i 1964. Marianne Lyngbye har været medlem af bestyrelsen siden 1981, det sidste par år som formand for lokalforeningen for Tølløse-Holbæk-Jernløse.

Hun har holdt flere foredrag om finnebørn, og parret har netop i fællesskab fortalt om Finlands historie ved et vintermøde på Møllevang.

Mødet med juleanden

Den 30. november var det 60 år siden, at de første finske børn blev sendt til Danmark. Marianne husker stadig sit første møde med den danske juleand. Alle plejefamilier havde fået at vide, at de ikke måtte give deres finske plejebørn fed mad, som de ikke var vant til.

Men den første jul fik hun både and og lagkage samme dag, og det kunne hendes mave slet ikke klare. Siden da har hun ikke spist and ret mange gange og har stadigvæk problemer med fed mad.

Ikke alle de finske børn ville hjem igen, da tiden kom. Andre kunne slet ikke falde til i deres hjemland og returnerede som unge til Danmark for at bosætte sig.

Selv om Marianne Lyngbye efterhånden har boet i Danmark i mere end 40 år, skal hun stadig »hjem«, når turen går Finland. Og når hun skal lægge tal sammen, foregår det på svensk.

Marianne Lyngbye og hendes danske »tante« foran Stationen i Gl. Jyderup i 1943.

sendelse fra Finland, hvor forældre fik lov til at sende hilsener til deres børn i Danmark. Marianne Lyngbye sad oppe det meste af natten for at vente på, at hendes mor skulle tænde lyset på (skærmen) Radioen.

En omvæltning

Marianne Lyngbye nåede at gå i skole i Jyderup i 1. og en del af 2. klasse, før hun i sommeren 1945 vendte tilbage til Finland, efter at den finske socialminister havde opfordret alle familier til at få deres børn hjem fra opholdet hos plejefamilier i Norden.

- Det var lidt af en omvæltning af komme tilbage til barndomshjemmet og de meget dårlige forhold, fortæller Marianne Lyngbye. I mellemtiden var der kommet endnu et barn til, så nu var vi fire søskende, der sammen med vores forældre skulle dele køkken og ét værelse. Der var ikke indlagt vand, og wc'et befandt sig ude i gården.

Hendes »farbror« i Jyderup, malermester Christensen, inviterede hende på ferie i Danmark mange gange. Hendes »tante«, der havde været husbestyrerinde hos malermesteren,

mens Marianne boede der, var i mellemtiden blevet husbestyrerinde hos præsten i Tjæreby. Her tilbragte Marianne også en stor del af sine tre måneder lange skoleferier.

Præsten og husbestyrerinden, som senere blev gift, havde selv haft to finnebørn boende. Og så havde præsten tre sønner, hvoraf den mellemste hed Ole.

Ole drillede

- Første gang, jeg kom tilbage til Danmark, var i 1949, hvor jeg var 12 år, fortæller Marianne Lyngbye. I